

***A Potamogeton compressus* L. magyarországi adatának helyesbítése**

KIRÁLY Gergely¹ – MESTERHÁZY Attila²

¹NyME Növénytani Tanszék, H-9400 Sopron, Bajcsy-Zs. u. 4., gkiraly@emk.nyme.hu
²Örségi NP Igazgatóság, H-9941 Óriszentpéter, Siskaszer 26/a., mesterhazy@onp.kvvm.hu

Abstract: Correction of the Hungarian data of *Potamogeton compressus* L.

FELFÖLDY ap. SIMON (1992) presented *Potamogeton compressus* L., which had been formerly unknown in the Hungarian flora, from the territory of Szigetköz region (NW Hungary). During the examination of the herbarium specimens (BP) the plant from the Szigetköz was identified as *P. acutifolius* LINK. Therefore the occurrence of *Potamogeton compressus* L. in Hungary cannot be proved, and must be deleted from the Hungarian checklist.

Bevezetés

A Potamogeton compressus L. cirkumboreális faj, törzsalakja Európában, míg a subsp. *zosteriformis* FERN. Észak-Amerikában él. Európában az 50. és 60. szélességi kör között rendelkezik összefüggő elterjedéssel, ettől délre és északra csak szórványos lelőhelyek ismertek. Az area legdélebbi pontja Görögország északnyugati részén van (DANDY 1980, HULTÉN – FRIES 1986).

A faj leginkább a *P. acutifolius* LINK.-hez hasonló, attól biztosan csak természetes állapotban választható el. Eszerint a *P. compressus* virágzata (5-)10-15 tagú, a virágzati kocsány 20-70 mm, a virágzatnál legalább 2× hosszabb. A *P. acutifolius* virágzata 1-6 tagú, a virágzati kocsány 3-15(-20) mm, a virágzatnál nem hosszabb. Kevésbé biztos bélyegeket a szár szárnyaltsága, levél erezettsége, a levél csúcsának kialakulása és a levél alapjának mirigyezettsége tekintetében adtak meg (HESS et al. 1967, JÄGER – WERNER 2002, KAPLAN 2002, FISCHER et al. 2005).

***A Potamogeton compressus* L. előfordulása a Kárpát-medencében**

A *P. compressus* a Kárpát-medencében rendkívül ritka, előfordulása JÁVORKA (1925) szerint a történelmi Magyarországon „kétes”. Erdélyben Segesvár (Sigişoara) mellett találták (ȚOPA 1966). Burgenlandból (Ausztria) FISCHER et al. (2005) és WEBER (2005) pontos lokalitás megadása nélkül közlik, Szlovákiából (MARHOLD 1998) nem ismert. Közép-Európa más részein is eltűnően lévő növény, Csehországból (HOLUB – PROCHÁZKA 2000, KAPLAN 2001) már kipusztult, Ausztriában (NIKLFELD – SCHRATT-EHRENDORFER 1999) „erősen veszélyeztetett”.

Magyarországról FELFÖLDY ap. SIMON (1992) jelzi a fajt, pontosabb helymegadás nélkül a Szigetközéből. A szigetközi növényből az MTM Növénytarában két lap található. Az MTM *Potamogeton*-anyagának átnézése során (2004) megállapítottuk, hogy mindkét lapon egyértelműen *P. acutifolius* szerepel. E tényről tőlünk függetlenül Zdeněk KAPLAN (Průhonice, Csehország) is megerősítette 2005-ben. A leírtak alapján a *P. compressus* magyarországi jelzése téves, a faj a hazai flórából törlendő.

A szigetközi példányok adatai:

„In aquis lente florentibus in canale 'Borha-csatorna' ad ponte viae publicae no. 14. pr. pag. Vámoszabadi” – BP 471049, 1991.09.05.; BP 560321, 1992.07.21.; leg. CSÁNYI B., det. FELFÖLDY L.; est *P. acutifolius*! (rev. KIRÁLY G. 2004, Z. KAPLAN 2005)

Irodalom

- DANDY, J. E. (1980): *Potamogeton* L. In: TUTIN, T. G. et al. (eds.) Flora Europaea V. – Cambridge University Press, Cambridge [u. a.], pp.: 7-11.
- FISCHER, M. A. – ADLER, W. – OSWALD, K. (2005): Exkursionsflora für Österreich, Liechtenstein und Südtirol. – Land Oberösterreich, OÖ Landesmuseen, Linz, 1392 pp.
- HESS, H. E. – LANDOLT, E. – HIRZEL, R. (1967): Flora der Schweiz und angrenzender Gebiete I. – Birkhäuser, Basel – Stuttgart, 858 pp.
- HOLUB, J. – PROCHÁZKA, F. (2000): Red list of vascular plants of the Czech Republic – 2000. – *Preslia* **72**: 187-230.
- JÄGER, E. – WERNER, K. (eds.) (2002): Exkursionsflora von Deutschland. Band IV. Kritischer Band. – Spektrum Akademischer Verlag, Heidelberg – Berlin, 948 pp.
- JÁVORKA S. (1925): Magyar Flóra. Flora Hungarica. – Studium, Budapest, 1307 pp.
- KAPLAN, Z. (2001): Úzkolisté druchy rodu *Potamogeton* v květeně České republiky. II. *P. compressus* a *P. acutifolius*. – *Preslia* **73**: 127–139.
- KAPLAN, Z. (2002): *Potamogetonaceae* DUM. In: KUBÁT, K. et al. (eds.): Klíč ke květeně České republiky. – Academia, Praha, pp.: 736-743.
- MARHOLD, K. (ed.) (1998): Ferns and flowering plants. In: MARHOLD, K. – HINDÁK, F. (eds.): Checklist of non-vascular and vascular plants of Slovakia. – VEDA, vydavateľstvo SAV, Bratislava, pp.: 333-687.
- NIKL FELD, H. – SCHRATT-EHRENDORFER, L. (1999): Farn- und Blütenpflanzen. In: NIKL FELD, H. (ed.): Rote Listen gefährdeter Pflanzen Österreichs. Grüne Reihe des Bundesministeriums für Umwelt, Jugend und Familie, Wien, Band **10**, pp.: 33-152.
- SIMON T. (1992): A magyarországi edényes flóra határozója. – Tankönyvkiadó, Budapest, 892 pp.
- ȚOPA, E. (1966): *Potamogetonaceae* A. L. JUSS. In: SĂVULESCU, T. (ed.): Flora Republicii Populare Romîne X. – Editura Academiei Republicii Populare Romîne, București, pp.: 54-88.
- WEBER, E. (2005): Liste der Farn- und Blütenpflanzen des Burgenlandes. – Veröffentlichungen der Internationalen Clusius Forschungsgesellschaft, Güssing **9**: 1-51.